

ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ СИСТЕМИ ОСВІТИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Басараба Н.А.

Україна, м.Рівне, Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

В умовах динамічного розвитку суспільства, глобальної взаємозалежності та конкуренції на ринку праці сучасна освіта з кожним днем вимагає все більш активного використання інформаційних і комунікаційних технологій в управлінській, навчально-виховній, фінансовій діяльності галузі. Використання комп'ютерних технологій сприяє досягненню якісно нових освітніх результатів, прискорює процес управлінської діяльності та підвищує її ефективність.

Разом із тим, у сучасному суспільстві реалізовується концепція у навчанні «Освіта впродовж усього життя». Інформаційно-комунікаційні освітні технології мають величезний потенціал, аби надати зручні механізми підтримки безперервного навчання.

Провівши аналіз рівня розвитку інформаційних ресурсів нашого регіону, засобів доступу до них, інтенсивності розвитку web-ресурсів як окремих навчальних закладів, так і органів управління освітою регіону, забезпеченості установ освіти апаратно-технічним та програмним забезпеченням, ми дійшли висновку, що вони є факторами, які можуть змінити спосіб і підхід до взаємообміну інформацією, підвищення ефективності управлінської діяльності, саморозвитку особистості педагога, його самонавчання.

На даний час постало питання щодо подальшого впровадження інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес та формування єдиного інформаційно-освітнього простору Рівненської області, що сприятиме:

- професійному розвитку методистів, педагогів, керівників ЗНЗ;
- удосконаленню якості надання освітніх послуг шляхом організації вільного доступу до інформаційних ресурсів, навчальних та науково-методичних матеріалів, навчально-методичних комплексів;
- підвищенню ефективності організації роботи з вивчення, узагальнення та поширення педагогічного досвіду освітян;
- обміну досвідом через вебінари, форуми, блоги, педагогічні спільноти;

- покращенню інформаційного забезпечення діяльності методиста, який працює в інноваційному руслі через створення медіатек, відеоархівів, електронних баз даних);
- вивченню теоретичного матеріалу та практичного досвіду з наукової та дослідно-експериментальної роботи у веб-середовищі тощо.

На виконання нормативних документів щодо розвитку інформаційно-освітніх технологій у галузі освіти та з метою покращення управлінської діяльності, створення постійно діючого інформаційно-освітнього простору для учасників навчально-виховного процесу, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій, усебічного висвітлення інформації про розвиток освітньої галузі в регіону, вдосконалення процесу поширення інформації щодо діяльності системи освіти області, підвищення кваліфікації працівників освіти з використанням дистанційних форм навчання у 2012 року розпочав функціонування інформаційно-освітній веб-портал «Освіта Рівненщини».

Основними функціями веб-порталу визначено: управлінську ; методичну; освітню; інформаційну; комунікативну.

Відповідно до функцій, *основними завданнями веб-порталу «Освіта Рівненщини» є:*

- інтегрування в освітній простір держави, розбудова інформаційного суспільства, сприяння створенню електронного уряду в Україні;
- створення умов для реалізації системи безперервної освіти впродовж життя;
- створення мережевих співтовариств учасників освітнього процесу;
- створення електронних бібліотек, баз даних, медіатек, відео- та фотоархівів;
- підтримка індивідуальної та організація групової діяльності учасників освітнього простору;
- створення умов оптимального ділового спілкування педагогів регіону;
- надання педагогам можливостей розміщення авторських педагогічних матеріалів, найсучаснішої та актуальної освітянської інформації;
- збереження та популяризація портфоліо педагогів.

Визначена чітка ієрархія управління контентом порталу в залежності відпризначених адміністратором порталу ролей.

Оскільки у системі освіти здійснюються види діяльності, які за основним призначенням та виконуваними функціями розподіляються на управління, навчання і наукові дослідження, то і в інформаційно-освітньому просторі веб-порталу «Освіта Рівненщини» можна виокремити три основні складові:

- інформаційне середовище управлінської діяльності;
- інформаційне середовище навчальної діяльності;
- інформаційне середовище наукової діяльності.

Відповідно до вимог електронного документообігу, структурні компоненти порталу дозволяють здійснювати усі види обміну інформацією: обмін між системою освіти регіону та зовнішнім середовищем, міжрівневий (вертикальний) та горизонтальний обмін, неформальний обмін інформацією між учасниками порталу.

Організація діяльності учасника веб-порталу «Освіта Рівненщини» базується на основній перевазі ІКТ – інтерактивності.

Науково обґрунтований контент веб-порталу, вносить до процесу навчання об'єктивність, відкриває можливість ґрунтовної розробки навчальних матеріалів і методів, забезпечує певну пізнавальну свободу всім суб'єктам освітнього процесу.

Змістом інформаційно-освітнього простору формування нового змісту освіти в цілому, оскільки змінюються:

- організаційні форми і методи навчання, форми і методи обміну педагогічним досвідом, а також форми і методи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
- форми і зміст взаємодії між слухачами і викладачами, педагогами та методистами;
- уявлення про місце і час проходження навчання.

У результаті індивідуальної та колективної діяльності учасники веб-порталу зможуть:

- ефективно використовувати навчальні інтерактивні технології для розв'язання рутинних завдань (підготовка текстів і таблиць, збір, обробка та представлення експериментальної інформації, пошук необхідних даних і спілкування з іншими членами «електронного співтовариства»);
- самостійно освоювати і використовувати необхідні для них засоби, здійснювати самонавчання;
- усвідомлювати, що вони знають і вміють, чи готові у будь-який момент поділитися цими знаннями зі своїми колегами та ефективно співпрацювати з ними;
- краще розуміти проблеми, що виникають у ході колективної роботи;
- накопичувати і представляти інформацію в різних формах (таблиці, графіки, звіти, презентації, гіпертекст, відео- та фотоматеріали);

• з оптимізмом дивитися в майбутнє, застосовувати у педагогічній діяльності сучасну комп'ютерну техніку та ІКТ.

Структура веб-порталу «Освіта Рівненщини», як і структура будь-якого інформаційного простору, трикомпонентна:

- інформація загального характеру, доступна всім відвідувачам веб-порталу: «Головна сторінка порталу», «Інфоцентр», «Документи», «Електронна газета»;
- інформація для зареєстрованих користувачів веб-порталу: «Підвищення кваліфікації», «Спільноти», «Спілкування»;
- особиста інформація користувача веб-порталу: «Мій кабінет», «Персональна сторінка».

Матеріали загальної інформації реалізують управлінську, інформаційну та комунікативну функції веб-порталу «Освіта Рівненщини».

У розділах особистої інформації користувача розміщена інформація щодо конкретної особи та є своєрідним «інтернет-сховищем», де кожен може зберігати власні документи, складати свій особистий календар, планувати завдання, спілкуватися з друзями.

Найбільш потужними, на нашу думку, є розділи, що орієнтовані на зареєстрованих користувачів порталу: «Підвищення кваліфікації», «Спільноти» та «Спілкування».

Можливості веб-порталу «Освіта Рівненщини» в розділі «Підвищення кваліфікації» дозволяють потенційним слухачам будувати власну траєкторію навчання в залежності від об'єктивних та суб'єктивних чинників, дотримуючись принципів особистісно зорієнтованого навчання та забезпечуючи тісний супровід навчання з боку педагогів та викладачів.

У розділі «Бібліотека» зібрані електронні посібники, підручники, збірки наукових праць, наукова періодика України, наукові розробки, посібники, статті методичних та науково-педагогічних працівників інституту.

Найбільш популярним є розділ веб-порталу «Спільноти». Його змістове наповнення виконує практично всі функції інформаційно-освітнього простору (управлінську, методичну, освітню, інформаційну, комунікативну). У розділі учасники порталу можуть створювати тимчасові або постійно діючі мережеві співтовариства, електронні бібліотеки, відео- та фотоархіви. Завдяки «Спільнотам» забезпечується підтримка індивідуальної та організація групової діяльності учасників освітнього простору;

створюються умови для оптимального ділового спілкування педагогів регіону; надається можливість розміщення авторських педагогічних матеріалів.

Окремим розділом веб-порталу є сервіси «Блоги» та «Форуми», які дають змогу забезпечувати спілкування учасників порталу. За їх допомогою організовується формальне та неформальне спілкування в синхронному та асинхронному режимах.

Важливою перевагою веб-порталу є система відеоконференцій, яка забезпечує перехід від традиційної моделі навчання до віртуальної, складовими якої є відеолекції, вебінари, онлайн-засідання інтернет-шкіл, віртуальних творчих груп, консультації тощо.

Окрім створення та наповнення веб-порталу змістовим та інформаційним контентом важливе значення має підготовка педагогічних працівників до роботи з веб-порталом. З цією метою в інституті та районних методичних кабінетах систематично організовуються та проводяться семінари, тренінги, майстер-класи тощо.

Результатами, що очікуються від створення та функціонування веб-порталу «Освіта Рівненщини», є:

- забезпечення вільного та рівного доступу до нормативної документації освітньої галузі регіону;
- створення умов для реалізації системи безперервної освіти впродовж життя та забезпечення особистісної орієнтації навчання при масовості освіти;
- підвищення мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, спілкування, досягнень учителів-предметників, методичних та науково-педагогічних працівників освіти;
- створення та активне використання в педагогічній діяльності мережеспівтовариств учасників освітнього процесу;
- забезпечення умов для організації індивідуальної, групової діяльності педагогів регіону та спілкування з використанням сервісів мережі Інтернет;
- формування інформаційної культури учасників веб-порталу через постійний розвиток інформаційних ресурсів;
- збереження портфоліо педагогів навчальних закладів та установ освіти області й популяризація їх досвіду серед користувачів інформаційно-освітнього середовища.

Ураховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що створення та введення в дію веб-порталу «Освіта Рівненщини» є впевненим кроком до формування інформаційно-освітнього простору освітньої галузі Рівненщини.

Література:

1. Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: збірн. наук. праць/ за ред. В.Ю.Бикова, Ю.О.Жука / Інститут засобів навчання НАПН України. – К.: Атіка, 2004. – 240 с.
2. Пилипчук А. Ю. Система освіти як об'єкт інформатизації: структура системи освіти. [Електронний ресурс] / А. Ю.Пилипчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2008. – №4. – Режим доступу:<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em8/emg.html>. – Заголовок з екрана.
3. Пилипчук А. Ю. Система освіти як об'єкт інформатизації: види діяльності в системі освіти [Електронний ресурс] / А. Ю.Пилипчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – №1. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em9/emg.html>. – Заголовок з екрана.
4. Матеріали веб-порталу «Освіта Рівненщини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://rivneosvita.org.ua/>

Надійшло до редакції 27.03.2013 року